

TWINTIGSTE ZONDAG D.H.J. B 18 augustus 2024

INLEIDEND WOORD

Ik heet u allen van harte welkom in deze Eucharistieviering.

De Lezingen van vandaag gaan over twee fundamentele bezigheden in ons dagdagelijks leven: eten en drinken! 1. de wijsheid maakt de tafel gereed en 2. Jezus nodigt ook uit tot de maaltijd.

Eten en drinken zijn noodzakelijk om in leven te blijven, maar geven ook gezelligheid en saamhorigheid.

Het 'in leven blijven' waar Jezus op doelt betreft het in leven blijven bij de Vader in de hemel, die geen leeftijd kent, maar Levengever is van in-den-beginne tot zolang de schepping voortduurt.

Voorzover we in geloof en saamhorigheid steeds weer te kort schieten, beginnen we deze Viering met belijdenis van onze schuld.

VERKONDIGING

De tocht door de woestijn

Zowel in de evangelielezing van deze zondag, maar ook vorige week zondag al, konden we beluisteren, hoe Jezus in zijn rede over het geheim van de Eucharistie teruggrijpt op dé grote gebeurtenis in de joodse geschiedenis: na de uittocht uit Egypte de tocht door de woestijn. Daarbij werd het joodse volk op wonderlijke wijze gevoed door het manna dat iedere ochtend op de grond lag uitgestrooid. Ze hoefden het maar op te rapen en ze hadden te eten. 40 jaar, bijna een mensenleeftijd lang, werden de vaders erdoor gevoed, maar desondanks – hoorden we – zijn ze gestorven. Hoezeer dat wonderlijke voedsel ook van boven kwam, brood uit de hemel, het bracht dan wel leven, - de trektocht naar het beloofde land kon erdoor voltooid worden, - maar uiteindelijk zijn de vaders toch allen het graf ingegaan.

Leven 'for the time being'

Dat de vaders in de zin van 'onze voorouders', ons voorgeslacht, inderdaad allen gestorven zijn (en denken we dan niet alleen aan de vaders, maar evenzeer aan de moeders, die horen er ook bij!), dat hebben we hier in de kerk maar al te goed kunnen zien tijdens de restauratie, - die ik als rector indertijd, zo'n 15 jaar geleden, van dichtbij mocht meemaken. Er werd een verzamelgraf ontdekt naast de sacristie en daar zag je beenderen liggen, onze voorouders tot stof vergaan: knekels, schedels, holle oogkassen... . We zagen het schamele restant van wat er overblijft van een mens, die toch eens net als wij volop geleefd heeft, lief heeft gehad en de zon en de regen op de huid heeft gevoeld.

Wel, deze vaders en moeders, de voorouders van geslacht na geslacht, hebben ons het leven doorgegeven. Maar het leven dat zij doorgaven was geen ander leven dan

het leven dat zij zelf in zich hadden n.l. een leven 'for the time being', een leven met een tijdelijk karakter. Het komt op bij de geboorte en gaat neer als het leven eindigt. We ontkomen er niet aan: na korte of langere tijd zullen ook wij allen verzameld liggen bij de vaderen en moederen, die ons voorgingen.

Leven, dat te vinden is bij God, die in eeuwigheid is.

Het perspectief wordt echter totaal anders wanneer Jezus in zijn prediking van het spreken over de vaderen als verzamelnaam voor het voorgeslacht overgaat op het spreken over de Vader (enkelvoud), als naam voor de 'Ene', de God van Israël. Dus de vaderen (meervoud) herinneren ons aan doodsbeenderen, leven dat eindigt, dat wordt weggenomen, maar de Vader (enkelvoud met hoofdletter) roept leven op dat geslachten omspant. Bijvoorbeeld naar de woorden van de psalm die zegt: 'Gij zijt steeds onze toevlucht geweest, voor ieder geslacht opnieuw. Voordat de bergen geboren waren, voordat de aarde gevormd was, zijt Gij God van eeuwig tot eeuwig.' (Psalm 90) Of naar de woorden die we bij St.Paulus lezen: 'In Hem (in de Vader, in God) leven, bewegen en zijn wij.' (Hand. 17,28) Wel, aan die Vader ontleent Christus zijn leven: 'door de Vader, die leeft, ben ik gezonden en ik leef door Hem.' Hier spreekt Hij over leven, dat niet aan tijdelijkheid gebonden is, over leven, dat te vinden is bij God die van eeuwigheid is. Wel, dát leven wil Hij doorgeven (en dat leven wil de Kerk doorgeven). Het tijdelijke leven dat we van onze voorouders kregen, dat hoeft Hij ons niet door te geven, dat hebben we toch al vanaf de geboorte.

Alle leven is 'uit vlees en bloed'

Aan de oorsprong van dit leven liggen vlees en bloed. Je kunt het lezen in de proloog van het Johannesevangelie (Joh.1,13). Daar wordt gewezen op leven, dat voortkomt (1) 'uit bloed' (waarbij dan gedacht wordt aan menstruatiebloed of aan de weeën, het water en bloed, die de geboorte van een nieuw menskind begeleiden), tevens (2) 'uit de begeerte van het vlees' (dus de sexuele drift) en (3) 'uit de wil van de man' (we zouden nu eerder zeggen uit de wil van twee personen, man en vrouw in hun liefdessamenzijn), Daar ligt de bron van het leven van ieder van ons. Zo is het begonnen bij de conceptie, gevolgd door de geboorte, negen maanden later. Dit leven stelt Johannes tegenover leven 'uit God geboren'. En wat zien we? Bij het doorgeven van het leven, dat uit God, uit de Vader (enkelvoud) voortkomt, leven dat Jezus in zich draagt, dat Hij van de Vader gekregen heeft ('Ik leef door Hem') en dat Hij ons wil doorgeven, daar komt ook vlees en bloed aan te pas, maar op een heel andere manier. 'Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt zal leven door Mij,' en: 'Wie dit brood eet zal leven in eeuwigheid', hoorden we zeggen. Dus het vlees en bloed van de Mensenzoon geven het nieuwe leven door, uit God geboren, en wel via de tafelgemeenschap, via de maaltijd. Via eten en drinken wordt het nieuwe leven van God telkens weer in ons geconcipieerd, wordt ons vlees vlees van Zijn vlees en ons bloed bloed van Zijn bloed. We krijgen deel aan het ene Lichaam van Christus.

De maaltijd midden in de kerkgemeenschap

En hiermee is de maaltijd midden in de kerkgemeenschap gezet: de eucharistische maaltijd.

Nu gaat het bij een maaltijd echt niet alleen om de spijs en drank die verorberd worden. Bij een echte maaltijd telt het woord evenzeer. Wat zijn dat voor maaltijden waarbij geschransd wordt, ieder kijkt slechts naar het eigen bord en ondertussen wordt er naar de T.V. gekeken? Er wordt niets uitgewisseld. Er is geen enkele communicatie onder elkaar. Nee, dit is geen maaltijd houden. De eerste lezing liet het al zien: daar werd over de wijsheid gesproken. En inderdaad wijsheid geven mensen elkaar door als ze in gesprek gaan met elkaar, als ze hun ervaringen uitwisselen, heel dikwijls vooral wanneer ze samen rustig aan tafel zitten. De wijsheid zegt: kom en eet van mijn brood en drink van de wijn die ik gemengd heb. Het woordgedeelte van de Eucharistie is daarom even belangrijk als het communie-deel. Daar wees de H.Johannes Chrysostomus al op: gij die met zoveel eerbied uw Koning op uw hand ontvangt als op een troon, zoudt ge niet met evenveel eerbied zijn Woord ontvangen dat hij tot u spreekt als ge het woord van de schrift beluistert?

Samen maaltijd houden: wijsheid wordt uitgewisseld

Hiermee wordt ook duidelijk hoe belangrijk het samen maaltijd houden moet zijn in het dagelijks leven met name ook in de vacantiетijd.

Bent u gezamenlijk uit: ga ervoor zitten, 's middags, 's avonds, neem er de tijd voor, of het nu om eten in een restaurant gaat of het is dat u op de camping bij elkaar zit vóór de tent of voor de caravan. De kinderen hebben honger en zijn moe van het spelen, de ouderen zoeken rust na een intensieve dag. Het zijn de maaltijden – of ook gewoon het bij elkaar zitten met een glas erbij - waarbij een woord van wijsheid gesproken en uitgewisseld kan worden, waarbij moeilijke ervaringen gedeeld kunnen worden en door het samen delen worden ze verzacht en goede raad gaat over en weer.

Als Paulus in de tweede lezing van vandaag zegt: 'benut de gunstige gelegenheid', laat dan het samen eten en drinken, - daar de rust en de tijd voor nemen - die gunstige gelegenheid zijn. Wel met de vermaning erbij: 'bedwelmt u niet met wijn, wat tot losbandigheid leidt' - ja, daar wordt de gunstige gelegenheid immers grondig door bedorven – 'maar laat u bezielen door de Geest'.

'Niemand weet wat er in een mens omgaat dan alleen zijn eigen geest. Zo weet niemand wat er in God is dan de Geest van God.' (1 Kor. 2,11) Wel die Geest kan maken, dat, ook als we ons voeden voor het tijdelijke leven, toch steeds de dingen van God in herinnering worden gebracht. Ja, dit is juist de echte wijsheid: al het dagdagelijkse steeds al zien in het licht van de eeuwigheid.

AMEN.